

Prolog

Gårdejeren i Tornby Købmandsgård, *Hans Jørgensen*, følte sig lidt i klemme. Den nyudnævnte forstander på den nye højskole i Horne, *Edvard Jensen*, var gæst i hjemmet og havde stillet et direkte spørgsmål ved middagsbordet: »Hans Jørgensen, må jeg få Deres søn med på Horne Højskole til november?«

Hans Jørgensen krympede sig lidt. Det var jo dårlige tider for landbruget, og han havde nu tænkt, at Ingemann skulle virke som karl på gården i vinter, så de kunne spare en fremmed hjælp, og han sagde det direkte til forstanderen, som det var.

Edvard Jensen havde nu sat sig for, at han ville have Ingemann Jørgensen på sit første elevhold. Ingemann havde sammen med Alfred Thomsen startet en ny KFUM-forening og havde i det hele taget gjort sig bemærket som en ledertype, der kunne være med til at præge det første elevhold i den retning, forstanderen gerne så, så efter en lille pause sagde han til Ingemann: »Vil De omgående sørge for at få fat i et skema til at søge understøttelse på, så må De være på skolen for Deres understøttelse, imod at De passer centralfyret og nu og da går lidt til hånde, når der er brug for det. De skal være en slags pedel, men jeg lover, at De nok skal få alle undervisningstimerne med.«

Hans Jørgensen bøjede sig, og Ingemann blev indskrevet som forstander Edvard Jensens første elev på hans første hold, der skulle begynde november 1934. Vinterholdet var et rent karlehold. Om sommeren var der pigehold.

Ingemann gik forrest, både når der skulle laves sjov, og når der skulle tales om livets allerdybeste spørgsmål og herunder ikke mindst livet med Gud. Da højskoleopholdet nærmede sig slutningen, ville Edvard Jensen

derfor gerne beholde Ingemann, og han tilbød ham jobbet som pedel og havemand for den samme løn, som han ville kunne få som karl på en gård: »De må gerne fortsætte undervisningen i engelsk og bogføring. Og endelig må De tage den af sommerpigerne, De synes bedst om, men på den betingelse, at De kun har én ad gangen!«

Det var derfor med en vis spænding, at Ingemann ventede pigernes ankomst. Der skulle komme 21, men der kom kun 20 elever den første dag. Nr. 21, *Inga Ørum Vermø*, havde meddelt, at hun på grund af sygdom først kom nogle dage senere.

Søndag eftermiddag stod kokkepigen og Ingemann i køkkenet og kikkede ud ad vinduet. Pludselig så de i porten en sød og nydelig ung pige med sin kuffert. Nej, hvor var hun sød, som hun stod klædt i en smuk sort skindjakke og grøn kjole. Hun så virkelig dejlig ud, og Ingemann sagde omgående til kokkepigen: »Ja, Dagny, er det den elev, vi mangler, så er det hende, jeg vil have, for hun ser vel nok nuttet ud.« Det viste sig, at hun var den yngste på holdet, kun 17 år, lidt genert og en del tilbageholdende, meget stille, ikke så let at få kontakt med som de øvrige piger.

Ca. en måned senere var der i Hirtshals grundlovsmøde med Edvard Jensen som taler. Alle eleverne og Ingemann kørte til mødet. Hen på aftenen blev Ingemann bedt om at følge Inga hjem til skolen. Hun havde lige fået besked om, at hendes mor var død på sygehuset i Aalborg. På vejen hjem fortalte Inga, at hendes far var død af den spanske syge, kun 28 år gammel, da Inga var 3 år. Hendes mor havde været lammet i 14 år.

Inga og hendes bror var opdraget hos en moster og onkel i Molbjerg ved Nibe, men Inga havde ofte passet sin syge mor, der boede i Aalborg. Da Inga kom tilbage efter begravelsen, talte hun og Ingemann nu og da lidt sammen. Der var knyttet en tillid, og i løbet af sommeren blev de knyttet nærmere og nærmere sammen og blev ringforlovede på In-

gemanns 22-års-fødselsdag den 15. december 1935 og gift den 24. juli 1938. To år senere blev jeg født. Mine forældre fik i 2008 lov til at fejre jernbryllup efter 70 års ægteskab. Far døde tre måneder senere.

Min far havde været en temmelig livlig ung mand, der altid gik foran, hvor der var skæg og ballade, men på et tidspunkt havde han oplevet en regulær omvendelse, der vendte op og ned på alt i hans liv og fik ham til at brænde efter at bringe det kristne budskab videre til andre. Hans lyse og glade sind og store slagfærdighed forlod ham aldrig. I den periode kom hans mor også til personlig tro, og senere kom også flere andre i familien til en levende tro.

I mors familie var der derimod en forbindelse til Indre Mission fra bevægelsens start. Mors oldemor, *Else Kjul*, er i bogen »En vartid« (Lohses Forlag 1925) skildret som en fremtrædende kvinde i Hornevækkelsen, der fik så stor betydning for Vendsyssel i slutningen af 1800-tallet. Følgende er gengivet derfra: Else Kjul, der havde været enke i mange år, boede ude i klitterne ved Skagerrak. Hun samlede undertiden naboerne i sit hjem, læste en prædiken, sang og vidnede for dem, og der udgik velsignelse fra det lille hjem.

Selv var Else både legemligt og åndeligt en stærk kvinde, der ikke kendte til nervesvaghed eller andre nymodens skavanker, og når andre kvinder, også nogle af de troende, døjede med den slags, var hun tilbøjelig til at tro, at det skyldtes mangel på tro.

En dag fulgtes hun med en nabokone. De gik og talte om at tro på Gud helt og fuldt i alle ting, for så er alle ting jo mulige for den, der tror. Under samtalen kom de til en bæk, hvorover der var et gangbræt uden rækværk. Den dag var der ualmindelig meget vand i bækken og en strid strøm. »Her kan vi ikke komme over i sådan en strøm,« sagde nabokonen Ane. »Komme over! Hvorfor ikke?« udbrød Else.

Hun trådte rask op på brættet og stod snart på den anden side. Ane, der var meget korpulent og havde dårlige nerver, turde ikke, men Else opmuntrede hende: »Kan du blot tro, så kan du da også gå over. Du sagde før, at du nok kunne tro på vor Herre. Nu skal det vise sig om det passer!« »Ja, jeg kan nok tro, men...« »Ikke noget »men«! Kan du tro, så kan du også gå over.« De forhandlede endnu en tid om dette emne, og Else forsikrede, at hvis Ane ikke kunne gå over, måtte det skyldes vantro.

Ane tog nu mod til sig og begyndte vandringen, men da hun havde taget et par skridt, kom hun til at se ned i den rivende strøm og blev helt forfærdet. Hun anstrengte sig endnu et par gange for at komme fremad – at vende om for at gå tilbage var umuligt. Nu vaklede hun i dødelig angst og – styrtede ned i vandet med et skrig: »Ja, a tvilt nok!« Da ynkedes Else over hende og rakte hende en hjælpende hånd. Hun kom også godt op og skyndte sig til sit hjem for at få tørt tøj på. Da Else kom hjem, fik hun noget at tænke over. Mon Anes skrig »A tvilt nok« skulle være udtryk for hele hendes åndelige stilling? Eller var der noget om den nervøsitet, folk talte om? Mon det var en fejl, at hun havde lokket Ane ud på brættet? Hun forstod det ikke.

Hun forstod i det hele taget ikke al den nervesvækkelse, der endog kunne give sig udslag i besvimelser i kirken, mens pastor Busch prædikede. Den slags kendte man ikke til i gamle dage. Mon det var de onde ånder, der var på spil? Djævelen var jo sikkert vred over, at det så ud til, at han skulle miste det meste af Horne og Asdal Sogne. Enden på hendes overvejelser blev, at hun slog sig til ro med, at der måtte være et og andet, hun ikke forstod sig på. Så måtte hun jo lære at bære over med de skrøbelige i stedet for at beskylde dem for vantro.

Hun blev mere mild og skånsom i sin dom over andre, men nidkærheden og frimodigheden bevarede hun til sin død den 24. april 1913. På hendes gravsten står: »Hvor liflige er fodtrinene af kvinder, der bringer

Mine oldeforeldre Christian og Marie Ørum.

glædesbud til andre!» Det var Salme 68,12 i den bibeloversættelse, der var i brug på hendes tid. I den bibeloversættelse, jeg voksede op med, står: »Herren lader sit ord lyde, stor er skaren af kvinder med glædesbud!» Hun fik stor betydning for mange i den vækkelse, der gik hen over Vendsyssel.«

Else Kjuls datter Marie blev gift med en anden fremtrædende skikkelse i Hornevækkelsen, *Christian Ørum*. Christian stammede fra Ørum på Djursland og var kommet til personlig tro i forbindelse med *Vilhelm Becks* berømte tiltrædelsesprædiken i Ørum Kirke, hvorfor han blev betegnet som ét af Vilhelm Becks åndelige børn. Han kom til Horne som kusk for pastor Jeansson, der havde været Indre Missions første rejsepræst, da denne blev sognepræst i Horne. Efter ca. 20 år i Horne blev

han indremissionær i Molbjerg, Dronninglund og Løgstør. Han døde den 30. maj 1913. En måned efter sin svigermor.

I Indre Missions Tidende betegnede Indre Missions formand, stiftsprovst *Frederik Zeuthen*, ham som én af de sidste missionærer af »den gamle slags«.

Midt i 1970'erne talte jeg ved et 75-års-jubilæum i Dronninglund Missionshus. Jeg var kommet i god tid. De første, der kom efter mig, var to gamle damer, der spurgte: »Undskyld, men er De en slægtning af Christian Ørum, der var med til at bygge missionshuset omkring århundredskiftet, og som vi som små piger begyndte at gå i søndagsskole hos?« Jeg kunne jo så fortælle, at det var min oldefar.

Det var en ejendommelig ting at stå på talerstolen og vide, at der i salen sad nogle, der 75 år før havde siddet under min oldefars forkyndelse, og det mærkeligste var at tænke på, at det budskab, han havde forkyndt, og det, jeg forkyndte, *var det samme!* Slægt skal følge slægters gang!

Marie og Christian Ørum fik en stor børneflokk. Som nævnt var min mormor *Else* blevet lammet efter et fald omkring den tid, hvor hendes mand døde, og mor voksede derfor op hos sin moster og onkel i Molbjerg sammen med sin yngre broder *Tage*. Det var et hjem, der stod meget centralt i samfundslivet i Molbjerg.

Efter Horne Højskole var min far i tre år assistent på Frederikshavn Sømandshjem, hvor han igen kom til at stå i en betydelig åndelig vækkelse. Mor havde først en plads i huset i Hjørring, men virkede derefter som kokkepige på Aalborg og Nørresundby Sømandshjem. I sommeren 1938 blev far bedt om at overtage Vesterø Sømandshjem på Læsø, og den 24. juli 1938 blev mor og far gift.

For en del år siden viste tv en meget talende tv-serie, »Rødder«, om de amerikanske negerslavers udvikling i Amerika. I den er der en replik, der ofte har talt til mig. Slaven Kizzy bliver forelsket i en herskabskusk, men vælger alligevel at tage afsked med ham. Hun følger ham med øjnene, da han kører, og siger: »Han véd ikke, hvor han kommer fra, og derfor véd han ikke, hvor han skal hen.« Det er vigtigt at vide, hvor man kommer fra. Vi har hver især en baggrund, der naturligt må følge os gennem livet!